

УНИВЕРЗИТЕТ У ПРИШТИНИ
МЕДИЦИНСКИ ФАКУЛТЕТ – КОСОВСКА МИТРОВИЦА

НАСТАВНО - НАУЧНОМ ВЕЋУ

Предмет: Извештај комисије за оцену подобности теме и кандидата за израду докторске дисертације др Маријана Бакића

На основу одлуке Наставно-научног већа Медицинског факултета у Приштини, са седиштем у Косовској Митровици, број 05-842 одржане дана 06.04.2023. године за оцену подобности теме и кандидата др Маријана Бакића за израду докторске дисертације под насловом: **"РИЗИЧНА ПОНАШАЊА И ПРЕВАЛЕНЦИЈА ХИВ-А И ВИРУСНИХ ХЕПАТИТИСА МЕЂУ ИЗДРЖАВАОЦИМА ЗАТВОРСКЕ КАЗНЕ: РЕЗУЛТАТИ ИЗ ДВА КОНСЕКУТИВНА НАЦИОНАЛНА ИСТРАЖИВАЊА У ЦРНОЈ ГОРИ"**

Именована је Комисија у саставу:

1. Доц. др Татјана Газибара, доцент у же научне области Епидемиологија (Медицински факултет, Универзитет у Београду), председник комисије;
2. Проф. др Јасмина Стевановић, редовни професор у же научне области Епидемиологија (Медицински факултет, Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици), члан комисије-ментор;
3. Доц. др Марија Милић, доцент у же научне области Епидемиологија (Медицински факултет, Универзитет у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици), члан комисије.

На основу прегледа приложене документације од стране кандидата, Комисија подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

1. Оцена подобности кандидата

Др Маријан Бакић, специјалиста епидемиологије, ожењен, троје деце. Рођен 10.7.1982. године у Беранама. Основну школу и Гимназију завршио је у Новој Вароши. На Медицинском факултету у Крагујевцу дипломирао је у априлу 2010. године. Приправнички стаж је обавио исте године у Дому здравља у Крагујевцу. У јануару 2011. године почиње да ради као клинички лекар у Институту за јавно здравље Црне Горе у Подгорици у Центру за контролу и превенцију заразних болести. Специјализацију из епидемиологије уписао је у априлу 2013. године, специјалистички испит на Медицинском факултету Универзитета у Београду полажио је 4.7.2016. године. До 2019. године у Институту за јавно здравље Црне Горе ради на месту шефа Одсека за респираторне болести. У децембру 2019. године постаје Начелник одељења за зоонозе, векторске болести, санитарне преглде и ДДД послове. Тренутно је студент докторских студија на Медицинском факултету у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици.

Списак публикованих радова кандидата

1. Šrbac M, Vuković V, Patić A, Medić S, Pustahija T, Petrović V, Lendak D, Ličina MK, **Bakić M**, Protić J, Pranjić N, Jandrić L, Sokolovska N, Ristić M. Epidemiological study on the incidence of haemorrhagic fever with renal syndrome in five Western Balkan countries for a 10-year period: 2006-2015. Zoonoses Public Health. 2022 May;69(3):195-206. doi: 10.1111/zph.12908. (**M23, IF 2,95**)
2. Šabanović A, Maksimović N, Stojanović-Tasić M, **Bakić M**, Grgurević A. Factors associated with depression in the patients with diabetes mellitus type 2. Vojnosanitetski pregled. 2019;76:1178-1183. (**M23, IF 0,24**)

Списак публикованих радова ментора Проф. др Јасмина Стевановић

1. Milić, Marija, Jelena Dotlic, Tatjana Gazibara, Milan Parlić, D. Adam Nicholson, Katarina Mitić, Dragoslav Lazić and **Jasmina Stevanović**. “Positive attitudes towards persons living with HIV in North Kosovo: The university students' perspective. Health Soc Care Community. 2021; 29: 1100– 1114. <https://doi.org/10.1111/hsc.13144> (M23, IF 2,39)
2. Milic M, Dotlic J, **Stevanovic J**, et al. Relevance of students' demographic characteristics, sources of information and personal attitudes towards HIV testing for HIV knowledge: evidence from a post-conflict setting. Journal of Biosocial Science. 2021;53(1):1-19. doi: 10.1017/s0021932019000877. (M 22, IF 2,14)
3. Milic M, Dotlic J, Rachor GS, Asmundson GJG, Joksimovic B, **Stevanovic J**, Lazic D, Stanojevic Ristic Z, Subaric Filimonovic J, Radenkovic N, Cakic M, Gazibara T. Validity and reliability of the Serbian COVID Stress Scales. PLoS One. 2021;16(10):e0259062. doi: 10.1371/journal.pone.0259062. (M 22, IF 3,75)
4. Gazibara T, Milic M, Parlic M, **Stevanovic J**, Mitic N, Maric G, Tepavcevic DK, Pekmezovic T. What differs former, light and heavy smokers? Evidence from a post-conflict setting. Afr Health Sci. 2021;21(1):112-122. doi: 10.4314/ahs.v21i1.16. (M23, IF 1,10)
5. Milic, Marija & Levine, Hagai & Pekmezovic, Tatjana & Kisic Tepavcevic, Darija & Gorica, Maric & Popovic, Aleksandra & **Stevanovic, Jasmina** & Patil, Karamchand & Gazibara, Tatjana. Is exposure to indoor secondhand smoke associated with poor mental health? Results from non-conflict and post-conflict setting. Psychology, Health & Medicine. 2020;26. 1-14. doi:10.1080/13548506.2020.1810716. (M 22, IF 3,89)
6. Milic M, Gazibara T, **Stevanovic J**, Parlic M, Nicholson D, Mitic K, Lazic D, Dotlic J. Patterns of condom use in a university student population residing in a high-risk area for HIV infection. Eur J Contracept Reprod Health Care. 2020;25(4):269-278. doi: 10.1080/13625187.2020.1766674.. (M 23, IF 1,75)
7. Milic M, Gazibara T, Pekmezovic T, Kisic Tepavcevic D, Maric G, Popovic A, **Stevanovic J**, Patil KH, Levine H. Tobacco smoking and health-related quality of life among university students: Mediating effect of depression. PLoS One. 2020;15(1):e0227042. doi: 10.1371/journal.pone.0227042. (M 22, IF 3,75)
8. Gazibara T, Milic M, Parlic M, **Stevanovic J**, Lazic D, Maric G, Kisic-Tepavcevic D, Pekmezovic T. Illicit drug use and academia in North Kosovo: Prevalence, patterns,

- predictors and health-related quality of life. PLoS One. 2018;13(7):e0199921. doi: 10.1371/journal.pone.0199921. (M 22, IF 3,75)
9. Antonijević Aleksandar, Rančić Nataša, Ilić Mirko, Kocić Biljana, Stevanović Jasmina, Milić Marija. Trends in incidence of non-melanoma and melanoma skin cancers in central Serbia. Srpski arhiv za celokupno lekarstvo 2018;146(7-8):391-395 <https://doi.org/10.2298/SARH161121002A> (M 23, IF 0,22)
10. Stevanovic, Jasmina & Bjelović, Miloš & Parlić, Milan & Gazibara, Tatjana & Milic, Marija. Self-perceived health status and number of sick days in people with asthma and chronic obstructive pulmonary disease. Zdravstvena zastita. 2022;51(1)7-22. doi:10.5937/zdravzast51-36531 (M 52)

2. Оцена подобности теме

2.1. Оцена формулисања назлова и подобности теме

Кандидат је предложио тему под назловом: "**РИЗИЧНА ПОНАШАЊА И ПРЕВАЛЕНЦИЈА ХИВ-А И ВИРУСНИХ ХЕПАТИТИСА МЕЂУ ИЗДРЖАВАОЦИМА ЗАТВОРСКЕ КАЗНЕ: РЕЗУЛТАТИ ИЗ ДВА КОНСЕКУТИВНА НАЦИОНАЛНА ИСТРАЖИВАЊА У ЦРНОЈ ГОРИ**". Назлов теме је јасан, прецизан и у складу са постављеним циљевима истраживања што јасно указује на проблематику која ће се у истраживању обрађивати. Тема је актуелна, значајна и омогућила би свеобухватну анализу учесталости оболевања од ХИВ-а и вирусних хепатитиса Б и Ц код извршиоца затворске казне у Црној Гори, као и фактора повезаних са оболевањем. Стога би резултати ове докторске дисертације омогућили сагледавање постигнутог у контроли ХИВ-а и вирусних хепатитиса Б и Ц међу затвореницима и били би основ за унапређење постојећих мера превенције међу затвореницима у Црној Гори, а такође би били први званично публиковани подаци о учесталости ХИВ-а и вирусних хепатитиса Б и Ц као и факторима који су повезани са оболевањем код затвореника у Црној Гори са пресеком у два времена у периоду од десет година, што представља значајан научни допринос.

2.2. Оцена формулисања циљева истраживања

Основни циљ истраживања је анализа разлика у ризичним облицима понашања и преваленције ХИВ-а и вирусних хепатитиса Б и Ц у популацији издржаваоца затворске казне у Црној Гори између два периода испитивања током 2012. и 2021. године.

1. Испитивање учесталости ризичног понашања у популацији издржаваоца затворске казне у Црној Гори у 2012. и 2021. години.
2. Испитивање преваленције ХИВ-а и вирусних хепатитиса Б и Ц у популацији издржаваоца затворске казне у Црној Гори у 2012. и 2021. години.
3. Анализа разлика у ризичним облицима понашања и преваленције ХИВ-а и вирусних хепатитиса Б и Ц у популацији издржаваоца затворске казне у Црној Гори између два периода испитивања током 2012. и 2021. године.
4. Испитивање фактора повезаних са серопозитивношћу на ХИВ и вирусни хепатитис Б и Ц у популацији издржаваоца затворске казне у Црној Гори у 2012. и 2021. години.

2.3. Оцена постављања хипотезе

Хипотеза истраживања је постављена поштујући правила методологије научно - истраживачког рада у складу са постављеним циљевима и планираним методолошким приступом.

2.4. Оцена примењене методологије истраживања

Одобрени методолошки поступци у складу су са постављеним насловом и циљевима као и радном хипотезом и пратећи наведену методологију рада омогућено је достизање одговора на постављене циљеве истраживања и долазак до применљивих закључака. Истраживање ће бити спроведено као студија пресека. За потребе ове студије пресека биће коришћени подаци из два национална истраживања из 2012. и 2021. године којима су се испитивала знања, ставови и понашања у вези са ХИВ/АИДС-ом и серопреваленција ХИВ, ХБВ и ХЦВ инфекције међу особама на

издржавању затворске казне у Црној Гори. Наиме, у Црној Гори постоји једна затворска институција, Управа за извршење кривичних санкција (УИКС), која има две јединице: једну у Спужу и једну у Бијелом Пољу. Јединица у Спужу се састоји из Истражног затвора, Затвора за дуге казне и Затвора за кратке казне. У Истражном затвору се налазе особе које су под истрагом и још нису осуђене па стога нису укључене у истраживање. Особе из затвора за кратке казне у Бијелом Пољу нису укључене у истраживање јер се ради о кратким казнама и малом броју особа на издржавању казне затвора, што није утицало на репрезентативност узорака. У истраживању су учествовале све особе старије од 18 година које су у периоду истраживања (2012. и 2021. година) биле на издржавању затворске казне у Затвору за дуге казне и Затвору за кратке казне Јединице у Спужу (затвореници осуђени на казне затвора до 6 месеци), а који су испуњавали критеријуме за укључивање у студију. Критеријуми за укључивање у студију су били: особа на издржавању казне затвора старија од 18 година која је осуђена на казну затвора од три и више месеци и најмање три месеца већ борави у затвору. Критеријуми за искључивање из студије су били: особе млађе од 18 година, особе које бораве у Затвору за дуге казне и Затвору за кратке казне у Спужу мање од три месеца у моменту истраживања, особе које нису прихватиле да учествују у истраживању, које не знају да читају или пишу, које су ментално неподобне за учешће у истраживању (у немогућности су да разумеју питања, одговоре на њих и схвате основне етичке принципе). Од укупно 755 особа на издржавању затворске казне 2012. године које су у моменту истраживања испуњавале критеријуме за укључивање у студију, њих 309 или 41,0% је прихватило да учествује у истраживању, док су валидни резултати анализа на ХИВ, ХБВ и ХЦВ добијени од 305 испитаника. Од укупно 358 особа на издржавању затворске казне 2021. године које су у моменту истраживања испуњавале критеријуме за укључивање у студију, њих 222 или 60,3% је прихватило да учествује у истраживању и испуни упитник, док су валидни резултати анализа на ХИВ, ХБВ и ХЦВ добијени од 208 испитаника.

3. Оцена подобности установе

Одобрење за спровођење истраживања у циљаној популацији по дефинисаној методологији добијено је од директора Института за јавно здравље Црне Горе (број 01 8528, датум 19.09.2022. године и број 01 2727, датум 27.03.2023. године).

4. Закључак

Прегледом документације установљено је да кандидат испуњава све услове за пријаву теме докторске дисертације, а досадашњи стручни и научни радови кандидата указују да ће истраживање бити спроведено на одговарајући начин.

Увидом у приложену документацију чланови Комисије донели су закључак да приложена тема "**РИЗИЧНА ПОНАШАЊА И ПРЕВАЛЕНЦИЈА ХИВ-А И ВИРУСНИХ ХЕПАТИТИСА МЕЂУ ИЗДРЖАВАОЦИМА ЗАТВОРСКЕ КАЗНЕ: РЕЗУЛТАТИ ИЗ ДВА КОНСЕКУТИВНА НАЦИОНАЛНА ИСТРАЖИВАЊА У ЦРНОЈ ГОРИ**" кандидата др Маријана Бакића представља актуелну тему која може дати оригинални научни допринос у области Епидемиологије.

На основу целокупне анализе, Комисија закључује да су испуњени сви услови и предлаже Наставно - научном већу Медицинског факултета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици да одобри израду докторске дисертације са предложеном темом.

Чланови комисије:

1. Доц. др Татјана Газибара, доцент, председник комисије

T.Gazibara

2. Проф. др Јасмина Стевановић, редовни професор, члан-ментор

J.Stevanovic

3. Доц. др Марија Милић, доцент, члан

M.Milic